VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta paplašinātā sastāvā)

2025. gada 12. martā *

Valsts atbalsts – Pasākums elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenu samazināšanai Ibērijas pussalā – Enerģētikas krīze – Lēmums neizteikt iebildumus – Nopietnu grūtību neesamība – Diskriminācijas aizlieguma princips – Samērīgums – Tiesiskā paļāvība

Lietā T-596/22

***PGI Spain, SL***, Barselona (Spānija),

***Berry Superfos Pamplona, SA***, Navarra (Spānija),

***Promens Packaging, SA***, Barselona,

***RPC Envases, SA***, Madride (Spānija),

***Zeller Plastik España, SL***, Barselona,

ko pārstāv *P. Holtrop*, advokāts,

prasītājas,

pret

**Eiropas Komisiju**, ko pārstāv *T. Scharf*, *I. Georgiopoulos* un *C.-M. Carrega*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

**Spānijas Karaliste**, ko pārstāv *A. Gavela Llopis* un *M. Morales Puerta*, pārstāves,

persona, kas iestājusies lietā,

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. van der Vaude [*M. van der Woude*], tiesneši P. Škvaržilova-Pelcla [*P. Škvařilová-Pelzl*], I. Nemms [*I. Nõmm*] (referents), G. Šteinfate [*G. Steinfatt*] un D. Kukovecs [*D. Kukovec*],

* Tiesvedības valoda – angļu.

sekretārs: A. Margelis [*A. Marghelis*] administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu,

pēc 2024. gada 17. septembra tiesas sēdes

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Ar prasību, kas pamatota ar LESD 263. pantu, prasītājas *PGI Spain*, *SL*, *Berry Superfos Pamplona, SA*, *Promens Packaging, SA*, *RPC Envases, SA*, un *Zeller Plastik España, SL* lūdz atcelt Komisijas lēmumu C(2022) 3942 final (2022. gada 8. jūnijs) par valsts atbalstu SA.102454 (2022/N) – Spānija un SA.102569 (2022/N) – Portugāle – Ražošanas izmaksu korekcijas mehānisms elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenu samazināšanai Ibērijas tirgū (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

### Tiesvedības priekšvēsture

2 Spānijas Karaliste un Portugāles Republika attiecīgi 2022. gada 20. un 23. maijā paziņoja Eiropas Komisijai par pasākumu, kura mērķis ir samazināt elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenu Ibērijas pussalā, subsidējot fosilā kurināmā tehnoloģiju izejvielu izmaksas (turpmāk tekstā – "paziņotais pasākums").

3 Ar apstrīdēto lēmumu Komisija nolēma necelt iebildumus saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV 2015, L 248, 9. lpp.), 4. panta 3. punktu.

4 Apstrīdētajā lēmumā Komisija, pirmkārt, ir aprakstījusi paziņotā pasākuma būtiskās iezīmes. Tā it īpaši ir norādījusi, ka:

– paziņotais pasākums ir saistīts ar krīzēm, ar kurām valstu un starptautiskajiem enerģijas tirgiem nācās saskarties pēdējās desmitgadēs un kuras izraisījušas fosilā kurināmā, jo īpaši dabasgāzes, cenu pieaugumu (4. un 5. punkts);

– tas ir ietekmējis mājsaimniecības un mazos un vidējos uzņēmumus, uz kuriem attiecas regulētie līgumi Spānijā, proti, "*precio voluntario para el Pequeño consumidor*" (*PVPC*, brīvprātīgā cena mazajiem patērētājiem) un regulētā atlaide dažiem neaizsargātiem patērētājiem, saukta par "*Bono social*" (turpmāk tekstā kopā – "regulētie līgumi"), un gandrīz visu veidu saimniecisko darbību (6. un 7. punkts);

– Eiropas Savienības elektroenerģijas dienas tirgus balstījās uz cenu noteikšanas metodi, kuras pamatā bija robežcena; tā nozīmēja, ka elektroenerģijas cenu nosaka pēdējais ražošanas avots, kas nepieciešams pieprasījuma apmierināšanai konkrētā brīdī, proti, bieži ar fosilo kurināmo darbināmas spēkstacijas, kas ir visdārgākās spēkstacijas to augsto darbības izmaksu dēļ (20.–23. un 34. punkts);

– paziņotais pasākums bija maksājumu veikšana fosilā kurināmā elektrostaciju operatoriem Ibērijas pussalā, lai samazinātu elektroenerģijas cenas vairumtirdzniecības un līdz ar to mazumtirdzniecības tirgos (24. un 33.–39. punkts);

– paziņotais pasākums tostarp tiekot finansēts no ieguldījuma (turpmāk tekstā – "ieguldījums"), kura samaksu *Operador del Mercado Ibérico de la Energía-Polo Español, SA* (*OMIE*) ir noteikusi pircējiem elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū, proti, elektroenerģijas piegādātājiem un patērētājiem, kas elektroenerģiju pērk tieši vairumtirdzniecības tirgū pašu patēriņam (turpmāk tekstā – "tiešie patērētāji"), proporcionāli iegādātās elektroenerģijas daudzumam (25. un 44. punkts);

– daži pircēji elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū esot atbrīvoti no ieguldījuma samaksas, it īpaši tie, kuri pirms 2022. gada 26. aprīļa ir noslēguši līgumus par fiksētu cenu, ar nosacījumu, ka tiek ievēroti noteikti nosacījumi, it īpaši to līgumu paziņošana *OMIE* (turpmāk tekstā – "atbrīvojums no ieguldījuma") (45. punkta d) apakšpunkts – 48. punkts).

5 Otrkārt, Komisija ir izvērtējusi paziņotā pasākuma kvalifikāciju, ņemot vērā LESD 107. panta 1. punktu. Lai gan Komisija uzskatīja, ka paziņotais pasākums ietilpst šā noteikuma darbības jomā, šis secinājums netika attiecināts arī uz atbrīvojumu no ieguldījuma. Šajā ziņā tā norādīja, ka pircēji vairumtirdzniecības tirgū, kuri bija noslēguši līgumus par savu elektroenerģijas iepirkumu segumu pirms paziņotā pasākuma noteikšanas, negūstot labumu no minētā pasākuma sekām, un no tā secināja, ka atbrīvojums tiem nepiešķir selektīvu priekšrocību un līdz ar to nav kvalificējams kā valsts atbalsts (apstrīdētā lēmuma 97.–106. punkts).

6 Treškārt, Komisija ir izvērtējusi paziņotā pasākuma saderību ar iekšējo tirgu, ņemot vērā LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu. Tā it īpaši uzskatīja, ka minētais pasākums ir nepieciešams, piemērots un samērīgs (apstrīdētā lēmuma 107.–154. punkts) un ka ar to netiek pārkāpta neviena no attiecīgajām Savienības tiesību normām, it īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV 2019, L 158, 54. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV 2019, L 158, 125. lpp.) (174.–192. punkts).

## Lietas dalībnieku prasījumi

7 Prasītāju prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atcelt apstrīdēto lēmumu;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

8 Komisijas un Spānijas Karalistes prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību;

– piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

## Juridiskais pamatojums

9 Prasītājas ir Spānijas sabiedrības, kas elektroenerģiju nepērk tieši elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū, bet gan ar elektroenerģijas piegādātāja starpniecību. Lai nodrošinātu elektroenerģijas piegādes cenu stabilitāti, prasītājas noslēdza elektroenerģijas pirkuma līgumus. Par daļu no elektroenerģijas piegādes prasītājas noslēdza līgumus, kuros bija iesaistīts cits uzņēmums, nevis to elektroenerģijas fiziskais piegādātājs un kuri bija balstīti uz kompensācijas maksājumiem atkarībā no starpības starp tirgus cenu un līgumā noteikto cenu. Tās šāda veida elektrības pirkuma līgumus kvalificē kā finanšu līgumus.

10 Prasītājas kā ieinteresētās personas, lai nodrošinātu procesuālo tiesību aizsardzību, kas tām izriet no LESD 108. panta 2. punkta un Regulas 2015/1589 1. panta h) punkta, pārmet Komisijai, ka tā neesot uzskatījusi, ka paziņotais pasākums radot nopietnas grūtības, kuras varētu pamatot formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu.

11 Jāatgādina, ka lēmuma necelt iebildumus, kas pamatots ar Regulas 2015/1589 4. panta 3. punktu, tiesiskums ir atkarīgs no tā, vai Komisijai, izskatot informāciju un pierādījumus, kas bija tās rīcībā paziņotā pasākuma iepriekšējās izskatīšanas stadijā, objektīvi vajadzēja rasties šaubām gan par pasākuma kvalifikāciju kā "atbalstu", gan par tā saderību ar iekšējo tirgu, ņemot vērā, ka šādu šaubu gadījumā ir jāsāk formālā izmeklēšanas procedūra, kurā var piedalīties minētās regulas 1. panta h) punktā minētās "ieinteresētās personas" (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2021. gada 2. septembris, Komisija/*Tempus Energy* un *Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 38. punkts, un 2024. gada 5. septembris, Slovēnija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, 53. punkts).

12 Ja prasītājs lūdz atcelt lēmumu necelt iebildumus, tas galvenokārt apstrīd to, ka Komisijas lēmums par attiecīgo atbalstu ir ticis pieņemts, šai iestādei nesākot formālo izmeklēšanas procedūru un tādējādi pārkāpjot prasītāja procesuālās tiesības. Lai tiktu apmierināta prasītāja prasība atcelt tiesību aktu, tas var izvirzīt jebkādu pamatu, lai pierādītu, ka Komisijai, izskatot tās rīcībā esošo informāciju un pierādījumus paziņotā pasākuma iepriekšējās izskatīšanas posmā, būtu jārodas šaubām par šī pasākuma saderību ar iekšējo tirgu. Šādu argumentu izmantošanas dēļ tomēr nevar nedz tikt grozīts prasības priekšmets, nedz mainīti tās pieņemamības nosacījumi. Tieši pretēji – tas, ka pastāv šaubas par šo kvalificēšanu vai saderību, ir tieši tas pierādījums, kas jāiesniedz, lai pierādītu, ka Komisijai bija jāsāk LESD 108. panta 2. punktā paredzētā formālā izmeklēšanas procedūra (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 2. septembris, Komisija/*Tempus Energy* un *Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

13 Pierādījumi par šaubu esamību, kas jāmeklē gan apstākļos, kādos pieņemts lēmums neizvirzīt iebildumus, gan šī lēmuma saturā, jāiesniedz personai, kura lūdz atcelt šo lēmumu, pamatojoties uz saskanīgu netiešo pierādījumu kopumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2021. gada 2. septembris, Komisija/*Tempus Energy* un *Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 40. punkts, un 2024. gada 5. septembris, Slovēnija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, 51. punkts).

14 Konkrēti – izvērtējuma, kuru Komisija veikusi iepriekšējās izskatīšanas procedūras laikā, nepietiekamais vai nepilnīgais raksturs ir netiešs pierādījums tādu nopietnu grūtību esamībai, lai izvērtētu paziņotā pasākuma saderību ar iekšējo tirgu, kuru dēļ tai bija jāsāk formālā izmeklēšanas procedūra (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2021. gada 2. septembris, Komisija/*Tempus Energy* un *Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 41. punkts, un 2024. gada 5. septembris, Slovēnija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, 52. punkts).

15 Turklāt tāda lēmuma necelt iebildumus tiesiskums, kurš pieņemts iepriekšējās pārbaudes procedūras beigās, Savienības tiesai jāvērtē, pamatojoties ne tikai uz informāciju, kāda bija Komisijas rīcībā lēmuma pieņemšanas brīdī, bet arī uz informāciju, kāda varēja būt tās rīcībā (skat. spriedumu, 2021. gada 2. septembris, Komisija/*Tempus Energy* un *Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

16 Informācijā, kas "varēja būt" Komisijas rīcībā, ietilpst tāda informācija, kurai, šķiet, ir nozīme vērtējumā, kas jāveic saskaņā ar šī sprieduma 11. punktā atgādināto judikatūru, un kuru tā, iesniedzot pieteikumu, varēja iegūt administratīvajā procesā (spriedumi, 2021. gada 2. septembris, Komisija/*Tempus Energy* un *Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 43. punkts, un 2024. gada 5. septembris, Slovēnija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, 54. punkts).

17 Proti, Komisijai konkrēto pasākumu pārbaudes procedūra jāveic rūpīgi un objektīvi, lai tāda galīgā lēmuma pieņemšanas brīdī, ar kuru tiek konstatēta atbalsta esamība un – attiecīgā gadījumā – tā nesaderība un prettiesiskums, Komisijas rīcībā būtu pēc iespējas vispilnīgākā un visticamākā informācija (spriedumi, 2021. gada 2. septembris, Komisija/*Tempus Energy* un *Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 44. punkts, un 2024. gada 5. septembris, Slovēnija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, 55. punkts).

18 Tomēr, lai gan Tiesa, izvērtējot valsts atbalsta esamību un tiesiskumu, ir nospriedusi, ka var būt nepieciešams, lai Komisija vajadzības gadījumā veiktu ne tikai to faktisko un tiesisko apstākļu pārbaudi, kuri tai darīti zināmi, no šīs judikatūras nevar izsecināt, ka Komisijai ir pienākums pēc savas iniciatīvas un bez jebkādas norādes šajā ziņā meklēt visu informāciju, kurai varētu būt saikne ar tās izskatāmo lietu, pat ja šī informācija būtu publiski pieejama (spriedumi, 2021. gada 2. septembris, Komisija/*Tempus Energy* un *Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 45. punkts, un 2024. gada 5. septembris, Slovēnija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, 56. punkts).

19 Prasību pamatojumam prasītājas izvirza piecus pamatus, no kuriem pirmais attiecas uz to, ka Komisija ir nepareizi sapratusi paziņoto pasākumu, otrais – uz kļūdām paziņotā pasākuma piemērotības un samērīguma vērtējumā, trešais – uz Regulas 2019/943 10. panta un Direktīvas 2019/944 5. panta pārkāpumu, ceturtais – uz diskriminācijas aizlieguma principa pārkāpumu un piektais – uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu.

20 Detalizējot šos pamatus, prasītājas pārmet Komisijai, ka tā nav sākusi paziņotā pasākuma formālo izmeklēšanas procedūru, lai gan pastāvēja šaubas par šī pasākuma saderību ar iekšējo tirgu, jo atbrīvojuma no ieguldījuma piemērošanas joma attiecas tikai uz pircējiem elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū, nevis uz pircējiem mazumtirdzniecības tirgū, un ka šāds ierobežojums negatīvi ietekmēja pircējus mazumtirdzniecības tirgū, kuri ir noslēguši finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumus, piemēram, prasītājas, uz kurām elektroenerģijas piegādātājs bija attiecinājis ieguldījuma izmaksas, bet tās neguva labumu no elektroenerģijas cenas samazinājuma.

### *Par prasītāju 2023. gada 10. augustā iesniegtajiem pierādījumiem un argumentāciju*

21 Komisija un Spānijas Karaliste uzskata, ka pierādījumi un argumentācija, ko prasītājas 2023. gada 10. augustā iesniedza, atbildot uz Spānijas Karalistes iestāšanās rakstu, jānoraida kā nepieņemami, jo tie ir iesniegti novēloti. Komisija piebilst, ka tie katrā ziņā ir neiedarbīgi, jo tie ir vēlāki par apstrīdēto lēmumu un tātad tos nevar ņemt vērā, lai pārbaudītu tā tiesiskumu.

22 Šajā ziņā jānorāda, ka, 2023. gada 10. augustā iesniedzot savus apsvērumus, prasītājas iesniedza jaunus pierādījumus, kas attiecas, pirmkārt, uz paziņotā pasākuma grozīšanu pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas un tagad ļauj elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgus pircējiem paziņot *OMIE* savus elektroenerģijas pirkuma līgumus par laikposmu no 2023. gada maija līdz decembrim un, otrkārt, uz Komisijas 2023. gada 25. aprīļa lēmumu necelt iebildumus pret šo pasākuma grozījumu.

23 Tā kā nav jāuzdod jautājums, vai šie jaunie pierādījumi un ar tiem saistītā argumentācija ir vai nav novēloti, lai tos padarītu nepieņemamus, pietiek uzsvērt, ka šādi apstākļi katrā ziņā nevar tikt ņemti vērā, pārbaudot apstrīdētā lēmuma tiesiskumu, kā to pamatoti norāda Komisija.

24 Proti, no šī sprieduma 15. punktā minētās judikatūras izriet, ka apstrīdētais lēmums jāvērtē, pamatojoties uz informāciju, kāda varēja būt Komisijas rīcībā lēmuma pieņemšanas brīdī. Runa ir par tāda vispārīgāka principa īpašu piemērošanu, saskaņā ar kuru atcelšanas prasībā Savienības tiesību akta tiesiskums jāizvērtē, ņemot vērā faktiskos un tiesiskos apstākļus, kādi pastāvēja šī akta pieņemšanas brīdī, tādējādi akti, kas pieņemti pēc lēmuma pieņemšanas, nevar ietekmēt tā spēkā esamību (skat. spriedumu, 2019. gada 17. oktobris, *Alcogroup* un *Alcodis*/Komisija, C-403/18 P, EU:C:2019:870, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

25 Tāpēc prasītāju 2023. gada 10. augustā iesniegtie pierādījumi un līdz ar to ar tiem saistītā prasītāju argumentācija nevar tikt ņemti vērā, veicot apstrīdētā lēmuma tiesiskuma pārbaudi.

***Par pirmo un ceturto pamatu, kas attiecīgi par to, ka Komisija esot nepareizi sapratusi paziņoto pasākumu un ka tam ir diskriminējošs raksturs***

26 Vispārējā tiesa uzskata, ka šie abi pamati jāizskata kopā.

27 Ar pirmo pamatu prasītājas apgalvo, ka Komisijas analīzei par paziņotā pasākuma darbību trūkst precizitātes, jo no tās skaidri neizrietot, vai tā ir ņēmusi vērā faktu, ka pircēji mazumtirdzniecības tirgū izmanto arī elektroenerģijas pirkuma seguma mehānismus, kas ir līdzvērtīgi tiem, kurus pircēji izmanto vairumtirdzniecības tirgū, tostarp finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumus. Šajā ziņā tās apgalvo, ka šāda veida līgumu izmantošana izriet no elektroenerģijas tirgus juridiskās organizācijas saskaņā ar Savienības tiesībām un ir vienkārša un ierasta līgumiska struktūra, kuru Komisija nevarēja nezināt.

28 Prasītājas no tā secina, ka Komisija bija neskaidrā situācijā attiecībā uz to dalībnieku precīzu noteikšanu, kuriem var piemērot atbrīvojumu. Tas tai esot licis atļaut atbalsta shēmu, kuras atbilstība Savienības tiesībām bija apšaubāma. Šajā ziņā tās uzsver, ka, lai gan Komisija norāda, ka tā vērtējuma vajadzībām ir balstījusies uz Spānijas Karalistes un Portugāles Republikas paziņojumā sniegto informāciju, kā arī uz šo dalībvalstu iesniegto papildu informāciju, šī atšķirīgā informācija tām nebija pieejama. Tādējādi tās lūdz, lai Komisija pievienotu lietas materiāliem paziņojumus, kā arī jebkādu citu būtisku informāciju par paziņoto pasākumu, ko tai bija iesniegušas minētās dalībvalstis.

29 Ar ceturto pamatu prasītājas pārmet Komisijai, ka tā neesot pārbaudījusi paziņotā pasākuma atbilstību diskriminācijas aizlieguma principam. Šajā ziņā tās būtībā apgalvo, ka atbilstošais salīdzināšanas kritērijs nevarēja būt iegādes kritērijs vairumtirdzniecības vai mazumtirdzniecības tirgū, bet tam esot bijis jābūt kritērijam, kas saistīts ar "spēju segt un nodrošināt savu

elektroenerģijas piegādi", un uzsver lielās līdzības, kas pastāv starp to situāciju un tiešo patērētāju situāciju vairumtirdzniecības tirgū, proti, uzņēmumiem, kuri šajā tirgū iegādājas elektroenerģiju savām vajadzībām.

30 Komisija, kuru atbalsta Spānijas Karaliste, uzskata, ka šie divi pamati nenorāda uz nopietnu grūtību esamību.

31 No šo abu pamatu kopīgas interpretācijas izriet, ka prasītājas būtībā izvirza trīs iebildumus, lai pierādītu tādu nopietnu grūtību esamību, kas pamato formālas izmeklēšanas procedūras sākšanu. Pirmkārt, tās uzskata, ka no apstrīdētā lēmuma teksta izriet, ka nav skaidra to elektroenerģijas pircēju precīza noteikšana, kuriem var piemērot atbrīvojumu. Otrkārt, tās apgalvo, ka Komisija nevarēja nezināt, ka daži pircēji elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgū nodrošināja to apgādes cenu stabilitāti, izmantojot finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumus. Treškārt, tās uzskata, ka tie pircēji mazumtirdzniecības tirgū, kuri izmanto šādus līgumus, ir salīdzināmā situācijā ar tiešajiem patērētājiem vairumtirdzniecības tirgū, tāpēc paziņotais pasākums ir pretrunā diskriminācijas aizlieguma principam.

32 Pirmām kārtām, jānorāda, ka it īpaši no apstrīdētā lēmuma 4.–7., 24. un 33.–39. punkta izriet, no vienas puses, ka paziņotā pasākuma mērķis ir panākt elektroenerģijas cenu samazināšanos liela spiediena uz kurināmā cenām kontekstā un ka tas ir saistīts ar tādu krīžu kontekstu, ar kurām nācās saskarties valstu un starptautiskajos enerģijas tirgos, un, no otras puses, ka pasākums nolūks ir sasniegt šo mērķi, piešķirot subsīdijas noteiktiem elektroenerģijas avotiem, lai panāktu cenu samazināšanos vairumtirdzniecības tirgū – tam līdz ar to būtu jāizraisa cenu samazināšanās mazumtirdzniecības tirgū.

33 Pirmkārt, attiecībā uz subsidētajiem enerģijas avotiem no apstrīdētā lēmuma 33.–39. punkta izriet, ka paziņotā pasākuma mērķis ir samazināt fosilā kurināmā elektrostaciju ražošanas izmaksas un radīt lētākus piedāvājumus, kurus tās sniedz ikdienas izsolē, tostarp elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū. Saskaņā ar 43. punktu attiecīgās subsīdijas aprēķināšanu un tās faktiskos noteikumus reglamentē *OMIE*.

34 Otrkārt, attiecībā uz pircējiem elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū, no vienas puses, no apstrīdētā lēmuma 44. punkta izriet, ka tiem kā cenu samazinājuma vairumtirdzniecības tirgū saņēmējiem jāveic ieguldījums, kas daļēji sedz pasākuma izmaksas, kuru apmēru nosaka *OMIE* atkarībā no to iegādes apjoma vairumtirdzniecības tirgū. No otras puses, no apstrīdētā lēmuma 45. punkta d) apakšpunkta un paziņotā pasākuma 8. panta 3. punkta izriet, ka tie ir atbrīvoti no šī ieguldījuma attiecībā uz to elektroenerģijas iepirkumu daļu, par kuru tie pirms 2022. gada 26. aprīļa ir noslēguši elektroenerģijas piegādes līgumus par fiksētu cenu, ar nosacījumu, ka par minētajiem līgumiem *OMIE* tiek paziņots minētajā pasākumā noteiktajos termiņos. No apstrīdētā lēmuma 46.–48. punkta arī izriet, ka šim atbrīvojumam ir pagaidu raksturs, jo tas vairs nav piemērojams, kad līgumi tiek pagarināti.

35 Treškārt, attiecībā uz pircējiem mazumtirdzniecības tirgū no apstrīdētā lēmuma 6., 35., 49., 50. un 134. punkta, lasot tos kopsakarā, izriet, ka tiek veikta diferenciācija atkarībā no tā, vai tie ir vai nav noslēguši regulētus līgumus, proti, patērētāji, kuri gūst labumu no *PVPC* tarifa un atlaides, sauktas par "*Bono social*".

36 Proti, gan elektroenerģijas cenas samazinājuma, gan ieguldījuma summas pārnešanai ir obligāts raksturs tikai attiecībā uz regulētajiem līgumiem. Runājot par neregulētiem līgumiem, paziņotā pasākuma autori paredzēja, ka līgumiem ar dinamiskām cenām, proti, tādiem, kas tieši atspoguļo

vairumtirdzniecības cenu svārstības patēriņa cenās, gan elektroenerģijas cenas samazinājums vairumtirgū, gan ieguldījuma apjoms tiks tieši novirzīts uz gala patērētājiem. Attiecībā uz citiem neregulēto līgumu veidiem minētie autori uzskatīja, ka vairumtirdzniecības tirgus cenu samazinājuma un ieguldījuma pārnešana izriet no konkurences piemērošanas, jo Spānijas un Portugāles tirgos ir liels skaits mazumtirdzniecības piegādātāju.

37 Otrām kārtām, līdz ar to iebildums, kas balstīts uz nenoteiktību attiecībā uz atbrīvojuma piemērošanas tvērumu apstrīdētajā lēmumā, nav pamatots ar faktiem. Proti, no šī sprieduma 34. un 35. punkta izriet, no vienas puses, ka minētais atbrīvojums ir piemērojams vienīgi pircējiem vairumtirdzniecības tirgū, kuri pirms 2022. gada 26. aprīļa ir noslēguši elektroenerģijas piegādes līgumus par fiksētu cenu, un, no otras puses, ka ietekme – gan cenas samazināšanās vairumtirdzniecības tirgū, gan ieguldījuma iespējamā samaksa – uz galapatērētājiem noslēgtiem līgumiem, kas nav regulēti līgumi, izriet no konkurences piemērošanas mazumtirdzniecības tirgū.

38 Konkrētāk – attiecībā uz apstrīdētā lēmuma 48., 80., 104. un 142. punktu, kurus prasītājas ir uzsvērušas kā tādus, kas būtībā nozīmē, ka daži pircēji mazumtirdzniecības tirgū varētu saņemt atbrīvojumu no ieguldījuma, jākonstatē, ka tos šādā nozīmē nevar interpretēt.

39 Pirmkārt, apstrīdētā lēmuma 48. punkts iekļaujas šī sprieduma 34. punktā minētā 44.–48. punkta kontekstā – tas attiecas uz ieguldījumu, kura maksātāji ir pircēji elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū, un to iespējamo atbrīvojumu. Konkrētāk – tajā izklāstīta Portugāles un Spānijas iestāžu nostāja, saskaņā ar kuru šim atbrīvojumam ir pagaidu raksturs un to vairs nav paredzēts piemērot elektroenerģijas piegādes līgumu par fiksētu cenu atjaunošanas gadījumā, kā arī šajā ziņā precizēts, ka to ilgums parasti ir viens gads.

40 Otrkārt, apstrīdētā lēmuma 80. punktā ir vienīgi atgādināta minētā lēmuma 49. punktā veiktā un šī sprieduma 35. punktā minētā nošķiršana attiecībā uz ieguldījuma summas pārnešanu – tā ir obligāta patērētājiem, uz kuriem attiecas regulētie līgumi, un tiek sagaidīta saistībā ar pārējiem.

41 Treškārt, no apstrīdētā lēmuma 104. punkta nepārprotami izriet, ka tajā ir atsauce tikai uz pircējiem vairumtirdzniecības tirgū. Precīzāk – tajā tiek izskatīts jautājums, vai atbrīvojums, kas piešķirts tiem, kuri ir noslēguši elektroenerģijas piegādes līgumus par fiksētu cenu pirms paziņotā pasākuma stāšanās spēkā, var tiem piešķirt selektīvu priekšrocību LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

42 Visbeidzot, ceturtkārt, attiecībā uz apstrīdētā lēmuma 142. punktu pietiek uzsvērt, ka Komisija tā pirmajā teikumā skaidri atsaucas uz to, ka "pasākums atbrīvo pircējus elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū no pienākuma veikt ieguldījumu par to elektroenerģijas iepirkumu daļu, par kuru tie pirms 2022. gada 26. aprīļa ir noslēguši līgumus par elektroenerģijas piegādi par fiksētu cenu". Līdz ar to apsvērumus, kas vēlāk parādās par cenu risku mazināšanas ar finanšu segumu nozīmi, nevar saprast tādējādi – un kā to apgalvo prasītājas –, ka būtu jāņem vērā visi līgumi, kas noslēgti seguma nodrošināšanai, tostarp starp pircējiem mazumtirdzniecības tirgū, lai izvairītos no tā, ka ieguldījuma izmaksas pat netieši tiek pārnestas uz tiem.

43 Trešām kārtām, nevar tikt atbalstīts arī iebildums par to, ka Komisija neesot ņēmusi vērā, ka pircēji mazumtirdzniecības tirgū ir atsaukušies uz finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumiem.

44 Protams, tāda veida finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumiem, kādus ir noslēgušas prasītājas, ir īpašas iezīmes, kas, ņemot vērā paziņotā pasākuma darbību, nozīmē, ka pircējus mazumtirdzniecības tirgū, kuri ir noslēguši šādus līgumu, ietekmē ieguldījuma summa, nevis

elektroenerģijas cenas samazinājums. Proti, lai gan paziņotā pasākuma sekas ir tādas, ka fizisko piegādātāju ietekmē ieguldījuma izmaksas, līguma ar citu uzņēmumu, kas balstīts uz kompensācijas maksājumiem atkarībā no starpības starp tirgus cenu un minētajā līgumā noteikto cenu, piemērošanas sekas ir tādas, ka minētie pircēji nevar gūt labumu no kopējā elektroenerģijas cenas samazinājuma, ko gaida paziņotā pasākuma dalībnieki.

45 Tomēr jākonstatē, ka prasītājas nav pierādījušas, ka bija norādes, kas liecinātu par to, ka atsevišķi elektroenerģijas pirkuma līgumi, kurus noslēguši pircēji mazumtirdzniecības tirgū, to struktūras dēļ nav piemēroti vai slikti ietekmē elektroenerģijas cenu samazinājumu vairumtirdzniecības tirgū, un ka šīs norādes varēja pamatot to, ka Komisija, piemērojot šī sprieduma 18. punktā minēto judikatūru, ir pārbaudījusi ne tikai faktiskos un tiesiskos apstākļus, kas tai darīti zināmi.

46 Pirmkārt, procesuālajos rakstos prasītājas vienīgi uzsver, ka "Komisija neapšaubāmi ir zinājusi par ilgtermiņa [elektroenerģijas pirkuma līgumu] esamību", izsecinot to no Savienības tiesībām izrietošās iespējas patērētājam izvēlēties šāda veida elektroenerģijas piegādes kārtību. Tomēr šāds apgalvojums neļauj apstiprināt, ka tas, ka pircēji mazumtirdzniecības tirgū izmanto finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumus, bija vispārzināms brīdī, kad Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu.

47 Otrkārt, jānorāda, ka prasītājas vispārīgi atsaucas uz dažiem Komisijas dokumentiem, neidentificējot minēto dokumentu fragmentus, kuri attiecas uz tādu līgumu struktūru veicināšanu, kas ir līdzvērtīgas tām, kurām tās ir devušas priekšroku. Tas attiecas uz Komisijas 2023. gada 14. marta priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulas (ES) 2019/943 un (ES) 2019/942, kā arī Direktīvas (ES) 2018/2001 un (ES) 2019/944 groza, lai uzlabotu Savienības elektroenerģijas tirgus modeli ((COM(2023) 148 final), vai Komisijas 2022. gada 18. maija darba dokumentu "Norādījumi dalībvalstīm par labu praksi, kā paātrināt atļauju piešķiršanas procedūras atjaunīgās enerģijas projektiem, un par elektroenerģijas pirkuma līgumu slēgšanas atvieglošanu" ((SWD(2022) 149 final). Lai gan šajos dokumentos, protams, ir uzsvērta interese, kāda var būt elektroenerģijas pirkuma līgumu noslēgšanā, tie neattiecas uz īpašo gadījumu, proti, tāda veida līgumiem kā tie, kurus noslēgušas prasītājas un kuros turklāt nav atsauces ne uz vienu konkrētu minēto dokumentu fragmentu.

48 Šajā ziņā vienīgais prasītāju iesniegtais pierādījums, kas atkarībā no to sniegtā izklāsta norāda uz to līgumisko [elektrības] apgādes struktūru, ir pētījums, kas veikts Eiropas Investīciju bankas (EIB) un Komisijas vajadzībām. Tomēr pietiek uzsvērt, ka runa ir par prognozes analīzi par iespējām Savienībā attīstīt atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumus – tostarp tādus, kurus noslēgušas prasītājas. Tādējādi ar to nevar pierādīt, ka šāda veida elektroenerģijas pirkuma līgumu izmantošana, ko veic pircēji mazumtirdzniecības tirgū, būtu vispārzināma un ka tas nozīmētu, ka Komisijai, izvērtējot paziņoto pasākumu, pašai būtu bijis jāņem vērā to esamība.

49 Ceturtām kārtām, nevar piekrist arī iebildumam par diskriminācijas aizlieguma principa pārkāpumu, ciktāl prasītājas tajā kritizē atbrīvojuma no ieguldījuma piemērošanas jomas ierobežošanu tikai ar pircējiem vairumtirdzniecības tirgū.

50 Šajā ziņā, pirmkārt, jānorāda, ka šāda kritika ir līdzvērtīga pārmetumam Komisijai, ka tā neesot norādījusi, ka atbrīvojuma no ieguldījuma piemērošanas jomas dēļ vienīgi pircējiem vairumtirdzniecības tirgū tiek piešķirta selektīva priekšrocība un ka tādējādi tā ir uzskatāma par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

51 Proti, priekšrocības selektivitātes nosacījuma vērtējuma mērķis tieši ir identificēt atšķirīgas attieksmes esamību, un tā būtībā var tikt kvalificēta kā diskriminējoša. Tas nozīmē, ka jānosaka, vai atbilstīgi konkrētajai tiesību sistēmai attiecīgais pasākums rada labvēlīgus apstākļus konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai salīdzinājumā ar citiem, kuri attiecībā uz šīs sistēmas mērķi būtu līdzīgā faktiskajā un juridiskajā situācijā (skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, Komisija/*World Duty Free Group SA* u.c., C-20/15 P un C-21/15 P, EU:C:2016:981, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

52 Otrkārt, no vienas puses, jānorāda, ka apstrīdētā lēmuma 97.–101., 104. un 105. punktā Komisija ir pārbaudījusi, vai minētais atbrīvojums ir uzskatāms par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, un secinājusi, ka tas tā nav, jo attiecībā uz to nav izpildīts šim jēdzienam raksturīgais selektivitātes nosacījums. No otras puses, it īpaši no apstrīdētā lēmuma 104. punkta izriet, ka Komisija ir tikai skaidri izteikusies par to, vai atšķirīgā attieksme pret pircējiem vairumtirdzniecības tirgū atkarībā no tā, vai tiem ir vai nav piešķirts atbrīvojums, ir selektīvas priekšrocības pamatā, bet nav aplūkojusi iespējamu selektīvas priekšrocības esamību, kas izriet no atbrīvojuma piemērošanas klientiem mazumtirdzniecības tirgū.

53 Tomēr, treškārt, ņemot vērā paziņotā pasākuma loģiku, kas atgādināta apstrīdētajā lēmumā (skat. šī sprieduma 32.–36. punktu), bija acīmredzams, ka pircēji vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgū nav salīdzināmā situācijā, ņemot vērā veidu, kādā cenu samazināšanās vairumtirdzniecības tirgū un ieguldījuma veikšana atspoguļojas elektroenerģijas cenā, līdz ar to Komisijai nebija skaidri jālemj par to, vai atbrīvojuma no ieguldījuma piemērošanas jomas ierobežošana tikai ar pircējiem vairumtirdzniecības tirgū ir selektīva priekšrocība.

54 Proti, no vienas puses, attiecībā uz pircējiem vairumtirdzniecības tirgū, tie tieši iepērk elektroenerģiju par cenu, kas izriet no šī tirgus. To iegūtā priekšrocība ir atkarīga tieši no *OMIE* aprēķinātās starpības starp tirgus cenu, kas izriet no noteiktu enerģijas avotu subsidēšanas, un to, kāda tā būtu bijusi, ja šādas subsīdijas nebūtu. Tāpat *OMIE* uzdevums ir precīzi noteikt ieguldījuma apmēru, kā arī atbrīvojuma summu pircējiem, kuri nav varējuši gūt labumu no minēto cenu samazinājuma.

55 No otras puses, cena elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgū tiek veidota, pamatojoties uz piedāvājumu un pieprasījumu šajā otrajā tirgū. Kā izklāstīts šī sprieduma 36. punktā, paziņotā pasākuma autori ir ņēmuši vērā šo apsvērumu, jo tie – izņemot regulētos līgumus – paredzēja ne tikai elektroenerģijas cenas samazinājuma, bet arī ieguldījuma summas netiešu ietekmi uz patērētājiem konkurences dēļ šajā tirgū, atsaucoties uz lielo mazumtirdzniecības piegādātāju skaitu Spānijā un Portugālē.

56 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka ar prasītāju trešo iebildumu nevar pierādīt tādu nopietnu grūtību esamību, kas varētu pamatot formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu.

57 Šo secinājumu neatspēko prasītāju argumentācija, ka tās ir salīdzināmā situācijā ar tiešajiem patērētājiem vairumtirdzniecības tirgū.

58 Pirmkārt, šāda argumentācija ir balstīta uz pieņēmumu, ka Komisijai pašai bija jāņem vērā to pircēju specifika mazumtirdzniecības tirgū, kuri izmanto finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumus. Tomēr šī sprieduma 43.–48. punktā izklāstīto iemeslu dēļ šāds pieņēmums nevar tikt ņemts vērā.

59 Otrkārt, katrā ziņā, lai gan elektroenerģijas iegāde, ko veic tiešie patērētāji vairumtirdzniecības tirgū, pēc mērķa līdzinās prasītāju veiktajai elektroenerģijas iegādei tādējādi, ka tā tiek veikta pašu patēriņam, nevis elektroenerģijas piegādei nākamajiem pircējiem, tomēr šī iegāde notiek divos dažādos tirgos, kuros cenu noteikšana neatbilst vienai un tai pašai loģikai, kā izklāstīts šī sprieduma 53. un 54. punktā.

60 Ņemot vērā iepriekš minēto, pirmais un ceturtais pamats jānoraida kā nepamatoti.

61 Attiecībā uz prasītāju lūgumu lietas materiāliem būtībā pievienot Spānijas Karalistes un Portugāles Republikas veiktos paziņojumus, kā arī šo dalībvalstu saraksti ar Komisiju jāatgādina, ka Vispārējai tiesai jāizvērtē, cik lietderīgi ir procesa organizatoriskie pasākumi, kurus lūdz viens no lietas dalībniekiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1999. gada 6. jūlijs, *Séché*/Komisija, T-112/96 un T-115/96, EU:T:1999:134, 284. punkts).

62 Lai Vispārējā tiesa varētu noteikt, vai labai procesa norisei ir lietderīgi lūgt iesniegt noteiktus dokumentus, lietas dalībniekam, kas to ir lūdzis, šie dokumenti jāidentificē un jāsniedz Vispārējai tiesai vismaz minimāla informācija, kas apliecina šo dokumentu noderīgumu tiesvedības vajadzībām (spriedums, 1998. gada 17. decembris, *Baustahlgewebe*/Komisija, C-185/95 P, EU:C:1998:608, 93. punkts; skat. arī spriedumu, 2013. gada 16. oktobris, *TF1*/Komisija, T-275/11, nav publicēts, EU:T:2013:535, 117. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi minētajam lietas dalībniekam it īpaši jāsniedz precīzas un atbilstošas norādes, lai paskaidrotu, kāpēc attiecīgajiem dokumentiem varētu būt nozīme strīda izšķiršanā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 20. jūlijs, *Oikonomopoulos*/Komisija, T-483/13, EU:T:2016:421, 253. punkts (nav publicēts)).

63 Pirmkārt, jānorāda, no vienas puses, ka prasītājām ir bijusi piekļuve paziņotā pasākuma tekstam un, no otras puses, šī pamata pārbaudes laikā izklāstīto iemeslu dēļ tas ir balstīts uz skaidru loģiku, kas pamatota ar iegāžu nošķiršanu vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgos.

64 Otrkārt, prasītāju pieteikums par procesa organizatoriskajiem pasākumiem tā tvēruma dēļ ir vērsts uz to, lai Komisijas administratīvās lietas dokumenti tiktu pievienoti apspriešanai, lai gan prasītājām, pat ņemot vērā to ieinteresēto personu statusu, nav tiesību piekļūt minētajiem lietas materiāliem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 29. jūnijs, Komisija/*Technische Glaswerke Ilmenau*, C-139/07 P, EU:C:2010:376, 58. punkts).

65 Treškārt, šādos apstākļos būtu bijis nepieciešams, lai prasītājas iesniegtu pierādījumus, kas apstiprinātu ideju, ka papildu paziņotā pasākuma tekstam jautājums par to, ka pircēji mazumtirdzniecības tirgū izmanto finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumus, tika aplūkots saistībā ar informācijas apmaiņu par paziņojumu, bet to apstrīd gan Komisija, gan Spānijas Karaliste. Tomēr jākonstatē, ka šādu pierādījumu nav.

66 Līdz ar to prasītāju pieteikums par procesa organizatorisko pasākumu ir jānoraida.

### *Par otro pamatu, kas būtībā attiecas uz paziņotā pasākuma nesamērīgumu*

67 Prasītājas būtībā apgalvo, ka Komisijai esot bijis jāuzskata, ka paziņotais pasākums nav piemērots un samērīgs, un līdz ar to jāsāk formālā izmeklēšanas procedūra. Šajā ziņā tās kritizē, pirmkārt, elektroenerģijas cenu segšanas dažu veidu – proti, finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumu izmantošanu – apgalvoto izslēgšanu no atbrīvojuma piemērošanas jomas, otrkārt, iespējas

saņemt atbrīvojumu ierobežošanu tikai ar pircējiem vairumtirdzniecības tirgū un, treškārt, to, ka Komisija neesot ņēmusi vērā paziņotā pasākuma ietekmi uz galapatērētājiem, kuri ir tādā pašā situācijā kā prasītājas.

68 Komisija, kuru atbalsta Spānijas Karaliste, vispirms atgādina, ka tai nebija pienākuma ņemt vērā to elektroenerģijas pircēju situāciju mazumtirdzniecības tirgū, kuri ir prasītāju situācijā. Katrā ziņā Komisija uzskata, ka paziņotā pasākuma samērīguma pārbaude neradīja nopietnas grūtības.

69 Vispirms, ciktāl šis pamats ir balstīts uz pieņēmumu, ka Komisijai būtu bijis jāņem vērā tādu mazumtirdzniecības tirgus pircēju īpašā situācija, kuri noslēguši prasītāju atbalstītā veida līgumus, tas uzreiz jānoraida tādu pašu iemeslu dēļ, kādi izklāstīti šī sprieduma 43.–48. punktā.

70 Tāpat prasītāju argumentācija, ka ar paziņoto pasākumu no atbrīvojuma piemērošanas jomas esot izslēgts konkrēts elektroenerģijas pirkuma līgumu veids, izriet no kļūdainas apstrīdētā lēmuma izpratnes. Šī sprieduma 33.–35. punktā izklāstīto iemeslu dēļ apstrīdētā lēmuma 45. punkta d) apakšpunktā paredzētā atbrīvojuma piemērošanas joma ir atkarīga nevis no noslēgto nolīgumu veida, bet gan no tirgus, kurā tiek pirkta elektroenerģija.

71 Tāpēc nozīme ir tikai jautājumam, vai atbrīvojuma no ieguldījuma attiecināšana tikai uz pircējiem vairumtirdzniecības tirgū radīja nopietnas grūtības no tā samērīguma skatpunkta.

72 Samērīguma princips, kas norādīts LESD 5. panta 4. punktā, prasa, lai Savienības iestāžu tiesību akti nepārsniegtu to, kas ir piemērots un vajadzīgs, lai sasniegtu attiecīgajā tiesiskajā regulējumā noteiktos leģitīmos mērķus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1984. gada 17. maijs, *Denkavit Nederland*, 15/83, EU:C:1984:183, 25. punkts), ņemot vērā, ka tad, ja ir iespēja izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais, un tā radītie traucējumi nedrīkst būt nesamērīgi ar sasniedzamajiem mērķiem (spriedums, 2019. gada 30. aprīlis, Itālija/Padome (Vidusjūras zobenzivs zvejas kvota), C-611/17, EU:C:2019:332, 55. punkts).

73 Lai ar pasākumu tiktu ievērots samērīguma princips, tajā jābūt trim sastāvdaļām. Pirmā attiecas uz tā piemērotību, proti, tā spēju sasniegt nosprausto likumīgo mērķi. Otrā – uz tā nepieciešamību un nozīmē, ka minēto likumīgo mērķi nevar sasniegt ar mazāk ierobežojošiem, bet tikpat piemērotiem līdzekļiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 26. septembris, *Dansk Jurist- og Økonomforbund*, C-546/11, EU:C:2013:603, 69. punkts). Visbeidzot trešā sastāvdaļa, ko reizēm dēvē par "samērīgumu šaurā nozīmē", attiecas uz tā samērīgumu, proti, uz to, ka nepastāv nesamērīgi apgrūtinājumi salīdzinājumā ar izvirzītajiem mērķiem (šajā nozīme skat. spriedumus, 2013. gada 7. marts, Polija/Komisija, T-370/11, EU:T:2013:113, 89. punkts, un 2014. gada 26. septembris, *Romonta*/Komisija, T-614/13, EU:T:2014:835, 74. punkts).

74 Konkrētāk – attiecībā uz sastāvdaļu, kas saistīta ar paziņotā pasākuma nepieciešamību, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Komisijai nav abstrakti jālemj par visiem alternatīvajiem pasākumiem, kurus varētu paredzēt, jo, lai gan attiecīgajai dalībvalstij ir detalizēti jāizklāsta iemesli, kas ir attiecīgās atbalsta shēmas pieņemšanas pamatā, it īpaši attiecībā uz izmantotajiem atbilstības kritērijiem, tai nav pienākuma pozitīvi pierādīt, ka neviens cits iespējamais pasākums, kas pēc definīcijas ir hipotētisks, nevarētu ļaut labāk sasniegt izvirzīto mērķi. Ja minētajai dalībvalstij nav šāda pienākuma, prasītājs nevar pamatoti lūgt Vispārējai tiesai, lai tā uzliktu Komisijai pienākumu aizstāt valsts iestādes un veikt šo normatīvās izpētes uzdevumu, lai izvērtētu visus iespējamos alternatīvos pasākumus (skat. spriedums, 2019. gada 6. maijs, *Scor* /Komisija, T-135/17, nav publicēts, EU:T:2019:287, 94. punkts un tajā minētā judikatūra).

75 Turklāt, ja ar šo pamatu prasītājas apšauba tādu atbalsta shēmu, kuru Komisija uzskatīja par saderīgu ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, jāatgādina, ka atbilstoši LESD 107. panta 3. punktam Komisijai ir plaša novērtējuma brīvība, kuras īstenošana ir saistīta ar komplicēta ekonomiska un sociāla vērtējuma veikšanu (skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Bayerische Motoren Werke* un *Freistaat Sachsen*/Komisija, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 80. punkts un tajā minētā judikatūra), tāpēc tiesai, veicot kontroli, ir vienīgi jāpārbauda, vai ir ievērotas procesuālās normas un normas par pamatojumu, vai fakti ir saturiski pareizi, kā arī vai nav pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā un vai nav notikusi pilnvaru nepareiza izmantošana (skat. spriedumu, 2008. gada 22. decembris, *Régie Networks*, C-333/07, EU:C:2008:764, 78. punkts un tajā minētā judikatūra).

76 Pirmām kārtām, kā uzsvērts šī sprieduma 32. punktā, jānorāda, ka paziņotā pasākuma mērķis ir panākt elektroenerģijas cenu samazināšanos liela spiediena uz kurināmā cenām kontekstā, kas saistīts ar krīzes kontekstu, ar kuru saskaras valstu un starptautiskie tirgi. Taču, pirmkārt, prasītājas nav apstrīdējušas šī krīzes konteksta un tās ietekmes uz cenām patiesumu. Otrkārt, šāds mērķis atbilst LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētajam mērķim "novērst nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā".

77 Otrām kārtām, kā uzsvērts arī šī sprieduma 32. punktā, paziņotais pasākums ir vērsts uz šī mērķa sasniegšanu, piešķirot subsīdijas noteiktiem elektroenerģijas avotiem, lai panāktu cenu samazināšanos vairumtirdzniecības tirgū, kam līdz ar to jārada samazinājums mazumtirdzniecības tirgū. Turklāt, kā izriet no šī sprieduma 33.–35. un 53.–56. punkta, cenu samazinājuma atspoguļošana mazumtirdzniecības tirgū, izņemot regulētos līgumus, izriet no konkurences noteikumu piemērošanas šajā tirgū.

78 Šajā kontekstā, pirmkārt, Komisija, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu vērtējumā, apstrīdētā lēmuma 131.–134. punktā varēja uzskatīt, ka paziņotā pasākuma neesamības gadījumā konkurence neļāva sasniegt šos leģitīmos mērķus.

79 Otrkārt, jānorāda, ka gan Regulas 2019/943 3. panta a) un b) punkts, gan Direktīvas 2019/944 5. panta 1. punkts veicina brīvu elektroenerģijas cenu veidošanu, pamatojoties uz piedāvājumu un pieprasījumu. Minētajos pantos ir precizēts, ka "cenas nosaka, pamatojoties uz piedāvājumu un pieprasījumu", "tirgus noteikumi veicina brīvu cenu veidošanos un izvairās no darbībām, kas kavē cenu veidošanos, pamatojoties uz piedāvājumu un pieprasījumu", "piegādātāji var brīvi noteikt cenu, par kādu tie piegādā elektroenerģiju lietotājiem", un "dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu efektīvu konkurenci starp piegādātājiem".

80 Jākonstatē, ka paziņotais pasākums, ciktāl tas ierobežo valsts iestāžu tiešu iejaukšanos vairumtirdzniecības tirgus cenu veidošanā un neattiecina to paplašināti uz mazumtirdzniecības tirgu, izņemot regulētus līgumus, cik vien iespējams saglabā elektroenerģijas cenu brīvas noteikšanas principu, pamatojoties uz piedāvājumu un pieprasījumu, kas noteikts Regulā 2019/943 un Direktīvā 2019/944.

81 Treškārt, ciktāl prasītājas apgalvo, ka elektroenerģijas cenas samazinājums mazumtirdzniecības tirgū esot bijis jāpētī, paredzot iespēju pircējiem šajā tirgū paziņot savus elektroenerģijas pirkuma līgumus, lai tie paši par sevi varētu saņemt atbrīvojumu no maksājuma, tās norāda uz alternatīvu pieeju tai, kuru atbalsta dalībvalstis un apstiprinājusi Komisija un kuru, piemērojot šī sprieduma 74. punktā minēto judikatūru, nevar ņemt vērā.

82 Katrā ziņā jānorāda, ka pieeja, uz kuru atsaucas prasītājas, vēl vairāk atšķiras no cenu brīvas noteikšanas principa loģikas, kas izriet no Direktīvas 2019/944 un Regulas 2019/943, un tādējādi to nevar uzskatīt par nepieciešamu šī sprieduma 73. punktā minētās judikatūras izpratnē.

83 Ņemot vērā iepriekš minēto, otrais pamats ir jānoraida.

***Par trešo pamatu – Regulas 2019/943 un Direktīvas 2019/944 neievērošanu paziņotajā pasākumā***

84 Prasītājas apgalvo, ka, tā kā paziņotais pasākums atšķiras no brīvas cenu noteikšanas principa, tam esot bijis jāatbilst Direktīvas 2019/944 5. panta 4. punktā paredzētajiem nosacījumiem, kas ļauj atkāpties no šī principa piemērošanas, bet tas tā neesot bijis, jo paziņotais pasākums ietekmēja elektroenerģijas patērētājus, kuri ir tādā pašā situācijā kā prasītājas.

85 Jākonstatē, ka šis pamats ir balstīts vienīgi uz pieņēmumu, ka Komisijai bija jāņem vērā situācija, kādā ir elektroenerģijas pircēji mazumtirdzniecības tirgū, kuri noslēguši finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumus. Līdz ar to šis pamats uzreiz jānoraida tādu iemeslu dēļ, kas ir analoģiski sprieduma 43.–48. punktā izklāstītajiem, kā pamatoti norāda Komisija un Spānijas Karaliste.

***Par piekto pamatu – tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu***

86 Prasītājas uzsver, ka Komisija un – vispārīgāk – Savienība ir iedrošinājusi finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumu noslēgšanu, it īpaši, lai veicinātu atjaunīgo energoresursu izmantošanu. Prasītājas no tā secina, ka tās varēja tiesiski paļauties, ka pret tām netiks izrādīta mazāk labvēlīga attieksme nekā pret uzņēmumiem, kuri nebija centušies segt tirgus riskus, labāk organizēties un būt mazāk piesārņojoši.

87 Komisija, kuru atbalsta Spānijas Karaliste, apgalvo, ka prasītājām nevarēja rasties tiesiskā paļāvība.

88 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesiskās paļāvības aizsardzības princips ir viens no Savienības pamatprincipiem un iespēja atsaukties uz to ir ikvienam saimnieciskās darbības subjektam, kuram iestāde ir modinājusi pamatotas cerības, sniedzot precīzus solījumus (skat. spriedumu, 2013. gada 24. oktobris, *Kone* u.c./Komisija, C-510/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:696, 76. punkts un tajā minētā judikatūra).

89 Par šādām garantijām uzskata jebkādā veidā paziņotas precīzas, beznosacījuma un saskaņotas ziņas, ko snieguši pilnvaroti un uzticami avoti. Turpretim neviens nevar atsaukties uz šī principa neievērošanu, ja iestāde viņam nav sniegusi konkrētus solījumus (skat. spriedumu, 2006. gada 14. februāris, *TEA-CEGOS* u.c./Komisija, T-376/05 un T-383/05, EU:T:2006:47, 88. punkts un tajā minētā judikatūra).

90 Jākonstatē, ka prasītāju argumentācija ir balstīta uz pieņēmumu, ka Komisija tām esot radījusi tiesisko paļāvību, saskaņā ar ko pret galapatērētājiem, kuri ir izmantojuši finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumus, izturēsies vismaz tikpat labvēlīgi kā pret tiem, kuri noslēguši cita veida līgumus.

91 Šajā ziņā pietiek uzsvērt, ka šī sprieduma 46.–48. punktā izklāstītajiem iemesliem analoģisku iemeslu dēļ prasītājas nav iesniegušas nevienu pierādījumu, kas pierādītu, ka precīza, beznosacījumu un saskaņota informācija no pilnvarotiem un uzticamiem avotiem būtu paredzējusi, ka Komisijai īstenojot savas valsts atbalsta kontroles pilnvaras tiks ņemta vērā to patērētāju situācija, kuri izmanto finanšu elektroenerģijas pirkuma līgumus.

92 Līdz ar to piektais pamats ir jānoraida.

93 No iepriekš minētā izriet, ka ne ar vienu no prasītāju izvirzītajiem pamatiem nevar pierādīt, ka Komisijai būtu bijis jākonstatē nopietnu grūtību esamība, kas nozīmētu paziņotā pasākuma formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu.

94 Tādējādi prasība ir jānoraida.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

95 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājām spriedums ir nelabvēlīgs, tām jāpiespriež papildus saviem tiesāšanās izdevumiem atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus atbilstoši tās prasījumiem.

96 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam dalībvalstis, kas iestājas lietā, savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas. Tādējādi Spānijas Karaliste savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

**1) Prasību noraidīt.**

**2) *PGI Spain, SL*, *Berry Superfos Pamplona, SA*, *Promens Packaging, SA*, *RPC Envases, SA* un *Zeller Plastik España, SL* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus**.

**3) Spānijas Karaliste savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.**

Van der Woude Škvařilová-Pelzl Nõmm

Steinfatt Kukovec

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2025. gada 12. martā.

[Paraksti]